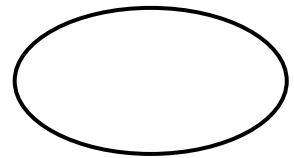




.....
Kod ucznia



Suma punktów

2012/2013

Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Geografii

województwo
kujawsko – pomorskie

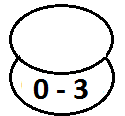
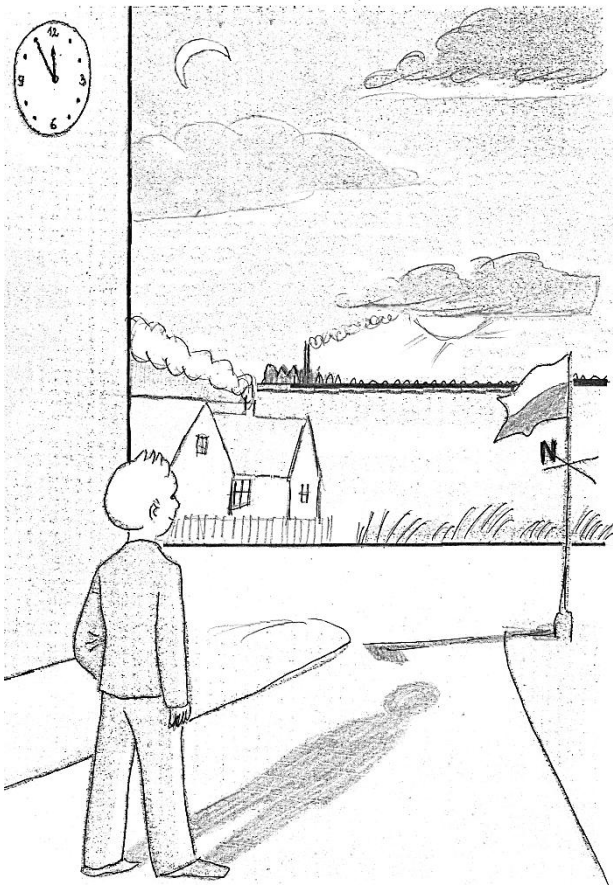
ETAP WOJEWÓDZKI

Instrukcja dla ucznia.

Test składa się z **40** zadań. Na jego rozwiązanie masz **120** minut.
Czytaj uważnie wszystkie polecenia. **Starannie** zapisuj odpowiedzi. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj X na odpowiedniej literze. Jeżeli pomylisz się, literę z X otocz kółkiem i ponownie rozwiąż zadanie. Test wypełnij długopisem lub piórem. **Nie używaj korektora.**

Powodzenia!

1. Napisz, jakie błędy popełnił autor na rysunku do posteru (plakatu naukowego).



Odpowiedź:

1.
-
2.
-
3.
-
4.
-

Opracowano na podstawie: Atlas. Świat wokół nas, PPWK, Warszawa 2004



2. W Polsce, w ostatnią niedzielę marca zmieniamy czas na letni, a w ostatnią niedzielę października przechodzimy na czas zimowy. **Wpisz** do tabeli podane poniżej godziny wschodu Słońca w Bydgoszczy w dniach od 26 października do 29 października 2012 roku.

7:38 6:41 6:39 7:36

0 - 1

Data	26 X 2012 r.	27 X 2012 r.	28 X 2012 r.	29 X 2012 r.
Dzień tygodnia	piątek	sobota	niedziela	poniedziałek
Czas wschodu Słońca w Bydgoszczy				

3. Zachód Słońca w Bydgoszczy (18°E; 53°N) w pierwszym dniu wakacji można będzie obserwować o godzinie 20:30 czasu słonecznego.

A – **Oblicz**, którą godzinę będą wtedy wskazywać zegarki.

0 - 3

Odpowiedź:

B – W których z poniżej wymienionych miast mieszkańcy mogą obserwować zachód Słońca w tej samej chwili, co mieszkańcy Bydgoszczy? **Podkreśl** wybrane nazwy miast.

- Kapsztad (34°S; 18°E)
- Sztokholm (59°N; 18°E)
- Białystok (53°N; 23°E)
- Dublin (53°N; 06°W)

4. **Uporządkuj** zaznaczone na mapie miasta według podanego kryterium. **Wpisz** w kratki kolejne cyfry.



- Coraz późniejszy moment południa słonecznego 21 III

→ → →

- Coraz większa wysokość górowania Słońca 22 VI

→ → →

- Coraz większa długość nocy 22 XII

→ → →

0 - 3

5. Z podanych lat **podkreśl** rok, który był przestępny w kalendarzu juliańskim, a nie był przestępny kalendarzu gregoriańskim.

1890 1900 1950 2000 2012

0 - 1

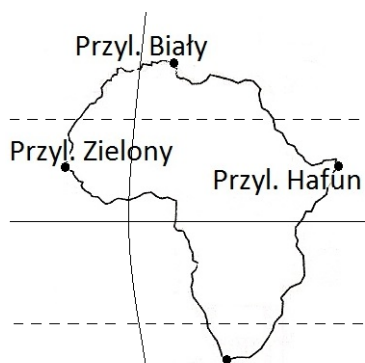


6. Schemat przedstawia położenie krańcowych punktów Afryki, a tabela ich współrzędne geograficzne.

A – Uzupełnij schemat nazwą przylądka najdalej wysuniętego na południe.

B – Przyporządkuj każdemu przylądkowi odpowiednie współrzędne geograficzne wpisując nazwę przylądka do tabeli.

0 - 6



Przylądek	Współrzędne geograficzne
	10 ⁰ 30'N; 51 ⁰ 30'E
	37 ⁰ 10'N; 09 ⁰ 50'E
	14 ⁰ 40'N; 17 ⁰ 30'W
	34 ⁰ 50'S; 20 ⁰ 00'E

.....

C – Oblicz rozciągłość południkową Afryki i podkreśl jedną konsekwencję tej rozciągłości.

Odpowiedź: Rozciągłość południkowa Afryki wynosi km.

Konsekwencją tej rozciągłości jest:

- zmienność stref klimatycznych,
- różnica czasu słonecznego,
- symetryczny układ stref roślinnych,
- silne ogrzanie kontynentu.

7. Uporządkuj obiekty geograficzne według podanego kryterium i wpisz ich nazwy do tabeli.

Uwaga: każdą nazwę możesz użyć tylko raz.

Abisyńska, Atakama, Cypr, Cejlon, Dekan, Galapagos, Fudzi, Namib, Stromboli, Takla Makan, Tybet, Wezuwiusz

0 - 4

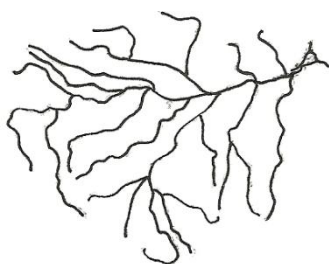
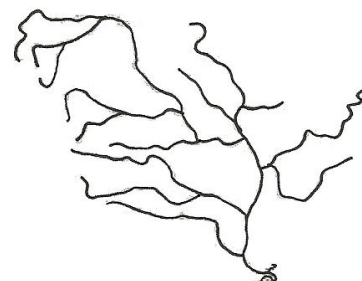
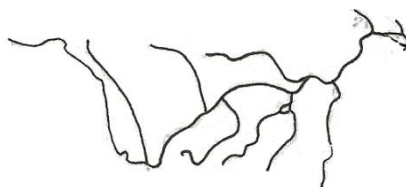
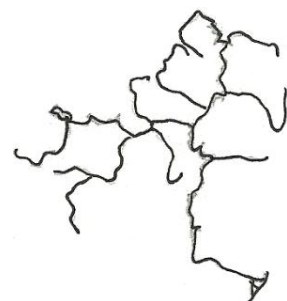
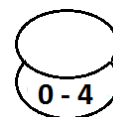
Wyspy	Wyżyny	Pustynie	Wulkany

○

8. Rysunki przedstawiają systemy rzeczne najdłuższych rzek na kontynentach, bez zachowania skali, ale z zachowaniem kierunku spływu wód.

A - Rozpoznaj i podpisz rzeki główne.

B - Otocz pętlą system rzeczny obszaru bezodpływowego.



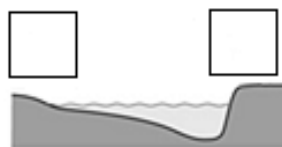
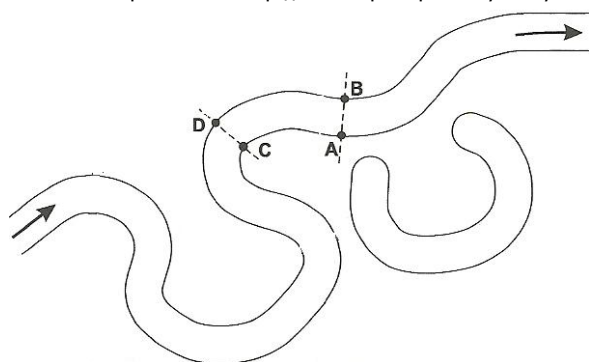
9. Rzeki epizodyczne są charakterystyczne dla strefy: Wybierz odpowiedź.

A. równikowej B. zwrotnikowej C. podzwrotnikowej D. okołobiegunowej



10. Rozpoznaj na rysunkach elementy dna doliny rzecznej.

Opracowano na podstawie: <http://lms.wsipnet.pl> Odkrywamy świat



A – Opisz literami profil poprzeczny koryta rzeki tak, aby wskazywał właściwą linię przekroju.

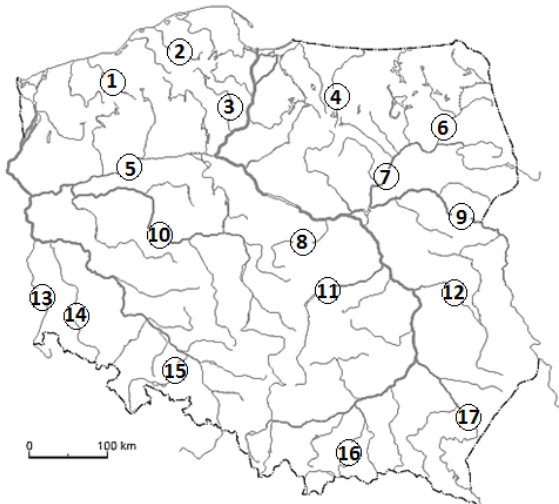
B – Skreśl odpowiednią część pogrubionego tekstu tak, aby poniższe zdania były prawdziwe.

W **górnym/środkowym** biegu rzeka płynie zakolami, podcinając brzegi. Po odcięciu zakola powstanie **starorzecze/meander**.



11. Na mapie numerami zaznaczono wybrane rzeki Polski. **Zapisz** w odpowiednich komórkach tabeli nazwy rzek i numery, którymi oznaczono je na mapie.

0 - 5



Opracowano na podstawie:
<http://lms.wsipnet.pl/index.php/clipAssignmentPreview/17581>

Biebrza, Bóbr, Bug, Bzura, Dunajec, Łyna,
 Narew, Noteć, Nysa Kłodzka, Nysa Łużycka,
 Parsęta, Pilica, San, Słupia, Warta, Wda, Wieprz

Opis	Nazwa rzeki	Numer na mapie
Dwa najdłuższe prawobrzeżne dopływy Wisły		
Rzeka, która nie znajduje się w dorzeczu Wisły ani Odry i nie jest rzeką główną.		
Dwie rzeki z dorzecza Odry, które na znacznej długości płyną w pradolinach.		

12. Słynne doliny, Choczołowska i Kościeliska, znajdują się w: **Wybierz** odpowiedź A. lub B. i jej rozszerzenie 1. lub 2.

0 - 1

A. Tatrach Zachodnich	zbudowanych	1. ze skał granitowych
B. Tatrach Wysokich		2. ze skał wapiennych

13. **Podkreśl** proces, który doprowadził do powstania każdej atrakcji turystycznej.

0 - 4

Atrakcje	Proces
Wzgórze Wieżyca	wietrzenie / erozja lodowcowa / erozja rzeki / akumulacja łądolodu
Przełom Dunajca	wietrzenie / erozja lodowcowa / erozja rzeki / akumulacja łądolodu
Gołoborza na Łysicy	wietrzenie / erozja lodowcowa / erozja rzeki / akumulacja łądolodu
Dolina Pięciu Stawów Polskich	wietrzenie / erozja lodowcowa / erozja rzeki / akumulacja łądolodu

14. W którym zestawie, szczyty „Korony Ziemi”, uporządkowane są według rosnącej wysokości? **Wybierz** odpowiedź.

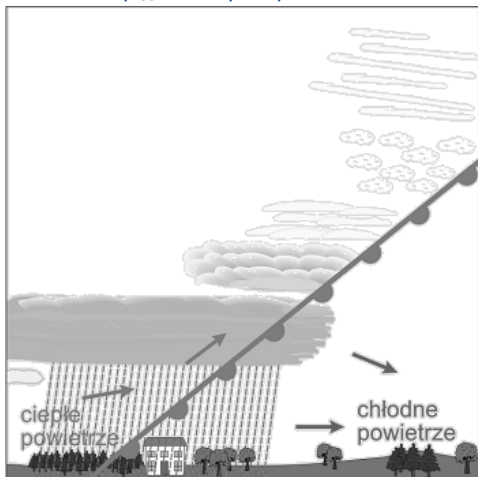
0 - 1

- A.** Kilimandżaro – McKinley – Aconcagua **C.** McKinley – Mt Blanc – Mt Everest
B. Mt Vinson – Kilimandżaro – Mt Blanc **D.** Mt Blanc – Góra Kościuszki – Mt Vinson



15. Rysunek przedstawia granicę pomiędzy masami powietrza o różnych właściwościach.

Źródło: <http://lms.wsipnet.pl>



A – **Określ** typ frontu atmosferycznego.

Odpowiedź:

B – **Wybierz** odpowiednie cechy opadów związanych z tym frontem.

- A. krótkotrwałe i mało intensywne
- B. długotrwałe i gwałtowne
- C. długotrwałe i mało intensywne
- D. krótkotrwałe i intensywne

C - **Oceń** prawdziwość każdego zdania. Przy zdaniach prawdziwych **wpisz** literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

- Napływająca masa powietrza, wślizguje się wolno na masę powietrza zalegającego przy powierzchni Ziemi.
- Na tym froncie tworzą się chmury burzowe.
- Po przejściu frontu temperatura powietrza wzrośnie.

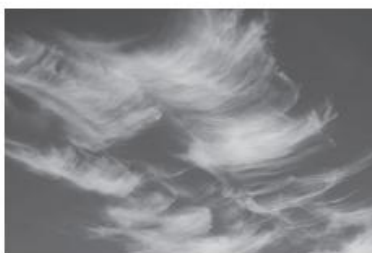
16. Zdjęcia przedstawiają rodzaje chmur.

A - **Rozpoznaj** je i **podpisz** nazwami łacińskimi wybierając z niżej wymienionych.

- Cumulus • Stratus • Cumulonimbus • Cirrus

B - **Otocz** pętlą zdjęcie przedstawiające chmurę, z której na pewno nie spadnie deszcz.

Źródło: Płyta dla nauczyciela „Tajemnice przyrody”, Nowa Era



.....

17. **Połącz** w pary masy powietrza napływające do Polski i związane z nimi zmiany pogody.

- | | |
|--------|--|
| 1. PPK | A. Wiosną powoduje znaczne ochłodzenie i przymrozki. |
| 2. PZk | B. Jesienią przynosi piękną, słoneczną pogodę. |
| 3. PPM | C. Zimą przynosi mroźną i bezchmurną pogodę |
| 4. PA | D. Latem przynosi ochłodzenie i opady. |

1. 2. 3. 4.



0 - 5

0 - 3

0 - 2

18. Na mapie zaznaczono zasięg trzech najważniejszych zlodowaceń w Polsce.

Opracowano na podstawie: M. Chrabecki, M. Dudaczyk, Geografia, Operon, Gdynia 2010

0 - 3



Zasięg zlodowacenia:

- północnopolskiego (Wisły)
- (.....)
- południowopolskiego (Sanu)

A – Uzupełnij objaśnienie do mapy wpisując nazwy zlodowacenia.

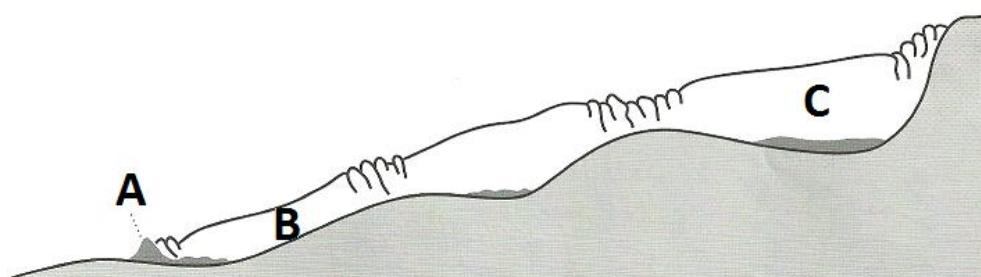
B – Uzupełnij luki w zdaniach wpisując nazwy zlodowaceń i typ rzeźby.

Z trzech zlodowaceń, obszar oznaczony na mapie znakiem „X”, jako pierwsze objęło zlodowacenie, a jako ostatnie zlodowacenie

Rzeźbę tego obszaru określa się jako

19. Rysunek przedstawia przekrój podłużny przez lodowiec górski.

0 - 4



Źródło: Geografia, Wybrane materiały z publikacji geograficznych WS i P

A – Podkreśl nazwę elementów opisanych na rysunku literami A, B, C.

A	piarg / morena czołowa / pradolina / jezior lodowcowy / pole firnowe / żleb
B	piarg / morena czołowa / pradolina / jezior lodowcowy / pole firnowe / żleb
C	piarg / morena czołowa / pradolina / jezior lodowcowy / pole firnowe / żleb

B – Narysuj (na całej długości przekroju) przebieg linii wiecznego śniegu.

20. W których pasmach górskich współcześnie nie występują lodowce górskie? Wybierz odpowiedź.

- A.** Alpy i Apeniny
- B.** Karpaty i Appalachy
- C.** Kordyliery i Góry Smocze
- D.** Atlas i Ural

0 - 1



21. Na mapie politycznej Afryki oznaczono strefę Sahelu.

0 - 4



A - Napisz dwie charakterystyczne cechy środowiska przyrodniczego Sahelu.

-
-

B – Podaj nazwy dwóch państw położonych w tej strefie.

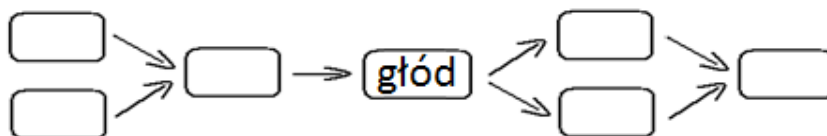
-
-

Źródło: B. Dobosik, A. Hibszer, J. Soja, Puls Ziemi, Nowa Era, Straszyn 2010

22. Z podanych problemów, występujących współcześnie w strefie Sahelu, ułóż ciąg przyczynowo – skutkowy.

0 - 2

- | | |
|--------------------------------|--|
| A – konflikty społeczne | D – rozwój chorób i duża śmiertelność |
| B – przeludnienie | E – prośby o pomoc humanitarną |
| C – słabe zbiory | F – niedobór żywności |



23. Podstawą wyżywienia ludności na świecie są zboża. Podkreśl zestaw roślin uprawnych zawierający tylko zboża i otocz pętlą zestaw zawierający wyłącznie rośliny nie uprawiane powszechnie w Polsce.

0 - 2

- | | |
|-----------------------------|--------------------------------------|
| • proso, bataty, żyto, juta | • kukurydza, owies, maniok, rzepak |
| • ryż, bawełna, soja, sorgo | • pszenica, kukurydza, jęczmień, ryż |

24. Słodczyce produkowane w Polsce zawierają między innymi rodzyunki (suszone winogrona), kakao i wanilię. Skąd zakłady cukiernicze mogą sprowadzać surowce do produkcji? Połącz strzałką surowce z głównymi producentami.

0 - 2

- | | |
|--------------|---|
| 1. winogrona | A. kraje położone nad Zatoką Gwinejską |
| 2. kakao | B. państwa regionu śródziemnomorskiego |
| 3. wanilia | C. Madagaskar |



25. **Podkreśl** nazwy trzech krain geograficznych, w których występują najkorzystniejsze warunki przyrodnicze do uprawy pszenicy.

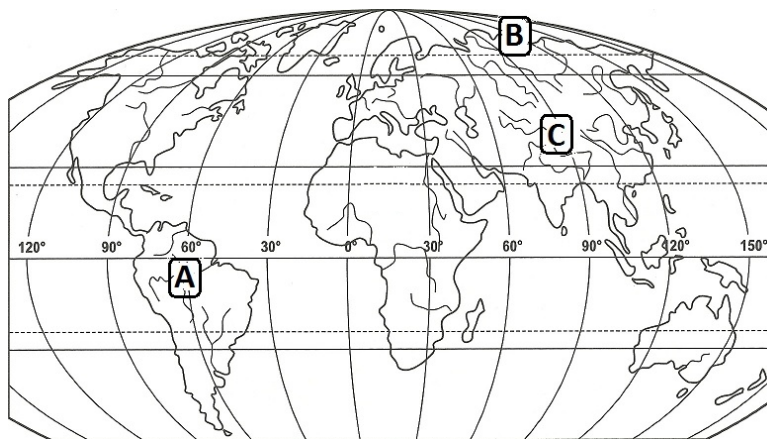
0 - 2

- Nizina Podlaska • Nizina Śląska • Pojezierze Pomorskie • Wyżyna Lubelska
- Wyżyna Śląska • Żuławy Wiślane • Bieszczady • Kotlina Kłodzka

26. Dla każdego obszaru zaznaczonego literami na mapie, **dobierz** po dwie najważniejsze bariery ograniczające osadnictwo. Do liter **dopisz** odpowiednie cyfry.

0 - 3

- | | |
|-----------------------------|---|
| 1. duża wysokość n.p.m. | 5. niskie ciśnienie atmosferyczne |
| 2. wieloletnia zmarzlina | 6. słaby dostęp do wody |
| 3. mała ilość światła | 7. duża wilgotność powietrza |
| 4. bujny rozwój roślinności | 8. wysokie dobowe amplitudy temperatury powietrza |



Odpowiedź:

A.

B.

C.

Opracowano na podstawie: Atlas geograficzny, Gimnazjum, W S i P, Warszawa 2009

27. Podaj nazwę zjawiska demograficznego polegającego na nagłym wzroście liczby ludności, kiedy spada współczynnik zgonów, a utrzymuje się wysoki współczynnik urodzeń.

0 - 1

Odpowiedź:

28. **Uzupełnij** zdanie.

Współczynnik urodzeń w Polsce w 2011 roku wynosił 11 ‰. Oznacza to, że na 10 tys.

ludności urodziło się w tym roku osób.

0 - 1

29. Średnia długość życia w Polsce to: **Wybierz** odpowiedź.

- A. średni wiek Polaków,
- B. średni wiek osób w wieku poprodukcyjnym w danym roku,
- C. różnica między długością życia kobiet i mężczyzn,
- D. średnia lat, które przeżyje nowo narodzona osoba w danym roku.

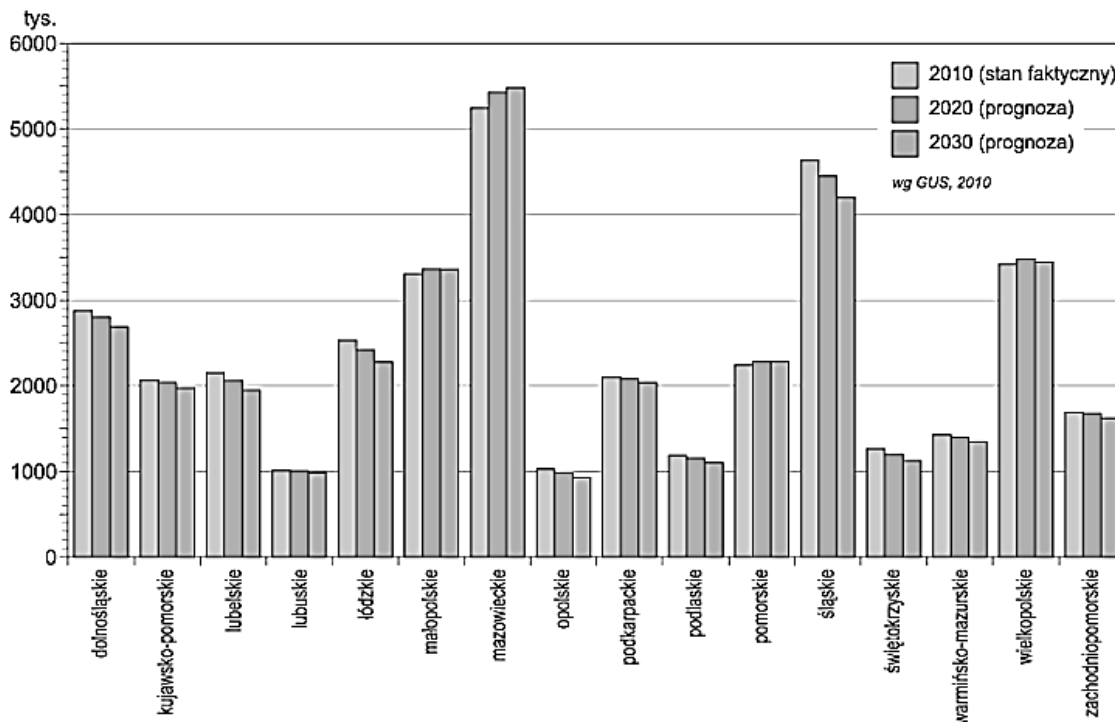
0 - 1



30. Na wykresie przedstawiono liczbę ludności Polski według województw i prognozę liczby ludności na lata 2020 i 2030. Na podstawie analizy wykresu ocień prawdziwość każdego zdania. Przy zdaniach prawdziwych wpisz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

Źródło: <http://lms.wsipnet.pl>

0 - 3



- W latach 2010–2030 liczba ludności Polski zwiększy się.
- Trzy najludniejsze województwa w 2010 r. pozostaną nimi w 2030 r.
- W latach 2010–2030 najbardziej zmniejszy się liczba ludności w woj. śląskim.

31. **Podkreśl wszystkie mierniki, które bierze się pod uwagę przy obliczaniu wskaźnika rozwoju społecznego (HDI).**

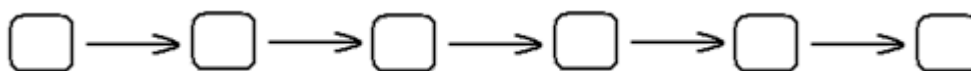
- Średnia gęstość zaludnienia państwa
- Wartość PKB na jednego mieszkańca
- Współczynnik przyrostu naturalnego
- Udział osób umiejących czytać i pisać
- Średnia długość życia
- Wskaźnik bezrobocia

0 - 2

32. **Ułóż w kolejności etapy rozwoju surowcowego okręgu przemysłowego, wpisz odpowiednie litery do schematu.**

- A** – Rozwój energetyki i hutnictwa.
- B** – Rozwój przemysłu maszynowego.
- C** – Rozwój przemysłu wydobywczego.
- D** – Konieczność modernizacji i restrukturyzacji przemysłu.
- E** – Występowanie bogatych złóż węgla kamiennego i rud żelaza.
- F** – Wzrost kosztów wydobycia surowców wynikający z ich wyczerpywania się.

0 - 2



Źródło: Borzyńska M., Smoręda M., Szewczyk I., Bliżej geografii, WS i P, Warszawa 2010



33. Które z poniższych czynników decydują o lokalizacji przemysłu zaawansowanych technologii?

Wybierz odpowiedź.

- I. Możliwość zatrudnienia wysoko wykwalifikowanych pracowników.
- II. Łatwy dostęp do lotnisk, autostrad, sieci telefonicznych i Internetu.
- III. Czyste środowisko potrzebne w procesie produkcyjnym oraz zapewniające dobre warunki mieszkaniowe i rekreacyjne dla pracowników.

A. tylko I B. I i II C. I, II i III D. I i III

0 - 1

34. Termin „azjatyckie tygrysy” odnosi się do: **Wybierz odpowiedź.**

- A. zagrożonych wyginięciem gatunków tygrysów w Azji Południowo-Wschodniej,
- B. szybko rozwijających się gospodarczo państw Azji Południowo-Wschodniej,
- C. agresywnej i roszczeniowej polityki państw Azji Południowo-Wschodniej,
- D. organizacji terrorystycznej walczącej o zachowanie wolności w Tybecie.

0 - 1

35. **Oceń prawdziwość każdego zdania. Przy zdaniach prawdziwych wpisz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.**

- Bliski Wschód i Północną Afrykę zamieszkują głównie Arabowie wyznający islam.
- Konflikty i wojny na Bliskim Wschodzie wpływają na światowe ceny ropy naftowej.
- Kurdowie to naród, nie posiadający własnego państwa, zamieszkujący głównie Egipt.

0 - 3

36. **Wpisz nazwy kolejnych akwenów, którymi przepływa tankowiec z Zatoki Perskiej do Genui we Włoszech, bez przekraczania linii równika.**



0 - 2

37. **Przyporządkuj obiekt architektoniczny do miasta, w którym się on znajduje. Dopisz właściwą literę.**

- | | |
|-------------|-----------|
| | A. Rzym |
| 1. Koloseum | B. Paryż |
| 2. Kreml | C. Madryt |
| 3. Akropol | D. Moskwa |
| | E. Ateny |

0 - 2

1. 2. 3.

38. **Podkreśl nazwę kraju, do którego pojedziesz, aby zobaczyć w warunkach naturalnych:**

- sekwoje – Włochy, Stany Zjednoczone, Chiny, Etiopia, Brazylia
- pinie – Włochy, Stany Zjednoczone, Chiny, Etiopia, Brazylia
- baobaby – Włochy, Stany Zjednoczone, Chiny, Etiopia, Brazylia

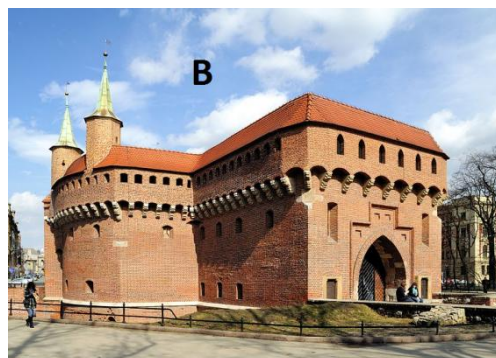
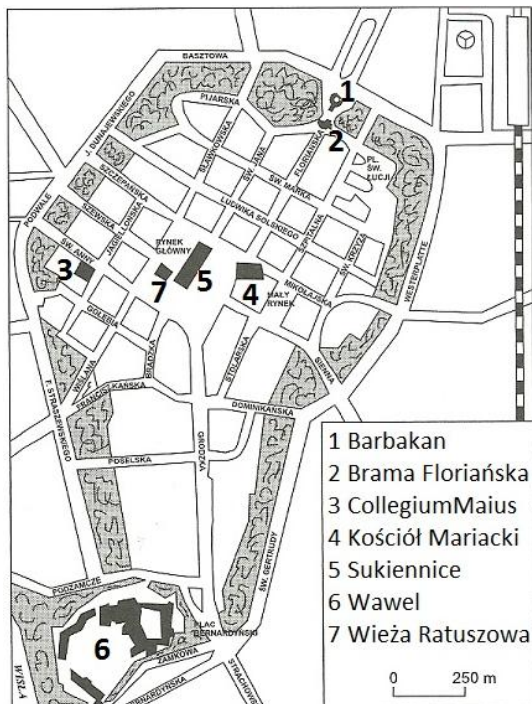
0 - 3



39. Na planie Starego Miasta w Krakowie wyróżniono siedem zabytkowych obiektów. Trzy znajdują się przy Rynku Głównym. Niektóre obiekty przedstawiono na zdjęciach.

0 - 3

Źródło: D., E. i P. Świtalscy, Polska. Zestaw zadań do gimnazjum, TURPRESS, Toruń 2002
zdjęcia: <http://pl.wikipedia.org>, <http://www.polenvoornederlanders.nl>



A – Zaznacz na planie znakiem „X” narożnik Rynku Głównego, z którego wykonano zdjęcie A.

B – W czasie wykonywania zdjęcia fotograf skierował obiektyw w kierunku: Wybierz odpowiedź.

- A.** południowo- wschodnim **B.** południowo- zachodnim **C.** północnym **D.** wschodnim

C – Podaj nazwę obiektu przedstawionego na zdjęciu B.

Odpowiedź:

40. Oceń, które dziedziny działalności człowieka można ze sobą pogodzić, a które są „nie do pogodzenia”? Wpisz TAK lub NIE.

0 - 3

- turystyka i ochrona przyrody
- górnictwo odkrywkowe i rolnictwo
- hydroenergetyka i rekreacja

Źródło: P. Wład, Zbiór zadań,
Wydawnictwo Oświatowe ORTUS, Piaseczno 2006

